

สภาองค์กรของผู้บริโภค
Thailand Consumers Council

สิทธิผู้บริโภค 2025

ก้าวสำคัญเพื่อสังคมที่เป็นธรรม

สารี อ๋องสมหวัง

เลขาธิการสำนักงานสภาองค์กรของผู้บริโภค

งานวันสิทธิผู้บริโภคสากล 2025 : การเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม สู่วิถีชีวิตที่ยั่งยืน

14 - 15 มีนาคม 2568

สภาผู้บริโภค ทำหน้าที่อะไร ?

เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค
ต่อคณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

สนับสนุนการศึกษาและการวิจัย

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค

ตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวังสินค้าและบริการ

แจ้งเตือนภัยเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภค โดยจะระบุชื่อสินค้าหรือบริการหรือชื่อของผู้ประกอบธุรกิจด้วยก็ได้

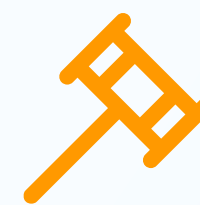
สนับสนุนและช่วยเหลือสมาชิกในการไกล่เกลี่ย หรือประนีประนอมความข้อพิพาท

เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคทั้งก่อนและในระหว่างการดำเนินคดีต่อศาล

รายงานการกระทำหรือละเลยการกระทำ

อันมีผลกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภค ไปยังหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

ดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค

หรือให้ความช่วยเหลือในการดำเนินคดี กรณีที่ผู้บริโภคหรือองค์กรของผู้บริโภคถูกฟ้องคดีจากการใช้สิทธิในฐานะผู้บริโภคหรือแทนผู้บริโภค

สนับสนุนและช่วยเหลือองค์กรของผู้บริโภค

ให้มีประสิทธิภาพและได้รับความเชื่อถือ ตลอดจนส่งเสริมการรวมตัวขององค์กรของผู้บริโภคระดับจังหวัดและเขตพื้นที่

เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ

อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือใช้บริการ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

นโยบายคุ้มครองผู้บริโภค 9 ด้าน

ภัยมิถาชีพอนไลน์

สินค้าและบริการทั่วไป

การเงินและการธนาคาร

การสื่อสาร โทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ

เมืองที่เป็นธรรม

บริการสาธารณสุข พลังงาน และสิ่งแวดล้อม

การขนส่งและยานพาหนะ

อสังหาริมทรัพย์ และที่อยู่อาศัย

คุณภาพชีวิตที่ดี

อาหาร ยา และผลิตภัณฑ์สุขภาพ

บริการสุขภาพ

การศึกษา

สิทธิผู้บริโภคไทย VS สิทธิผู้บริโภคสากล

สิทธิผู้บริโภคสากล The United Nations Guidelines for Consumer Protection (UNGCP)	สิทธิผู้บริโภคไทย พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522
Right to be Informed สิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลที่จำเป็นและถูกต้อง ประกอบการเลือกซื้อสินค้าหรือบริการ	สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพ ที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ
Right to Choose สิทธิที่จะเลือกซื้อหาสินค้าและบริการในราคายุติธรรม	สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ
Right to Safety สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าและบริการ	สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ
ไม่ได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ	สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา
Right to Redress สิทธิที่จะได้รับการชดเชยเยียวยาเมื่อถูกละเมิดสิทธิ	สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย
Right to be Heard สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นในฐานะตัวแทนผู้บริโภค	ปัจจุบันยังไม่มี แต่ “สภาผู้บริโภค” เสนอให้บัญญัติเพิ่มเติม ใน “ร่าง พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ...” ที่กำลังเสนอเข้าสู่รัฐสภา
Right to Healthy Environment สิทธิที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี	
Right to Consumer Education สิทธิที่จะได้รับความรู้และไหวพริบที่จำเป็นต่อการบริโภคอย่างเท่าทัน	
Right to Basic Needs สิทธิที่จะได้รับสินค้าและบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต	

ความท้าทายของประเทศไทย ในการบริโภคอย่างยั่งยืน

ขยะมูลฝอย 26.95 ล้านตันต่อปี
เฉลี่ย 1.12 กิโลกรัม/คน/วัน¹

ปล่อย CO2 เทียบเท่า 15 ตันต่อปี
หากคุณใช้รถยนต์เดินทาง วันละ 30 กม.²

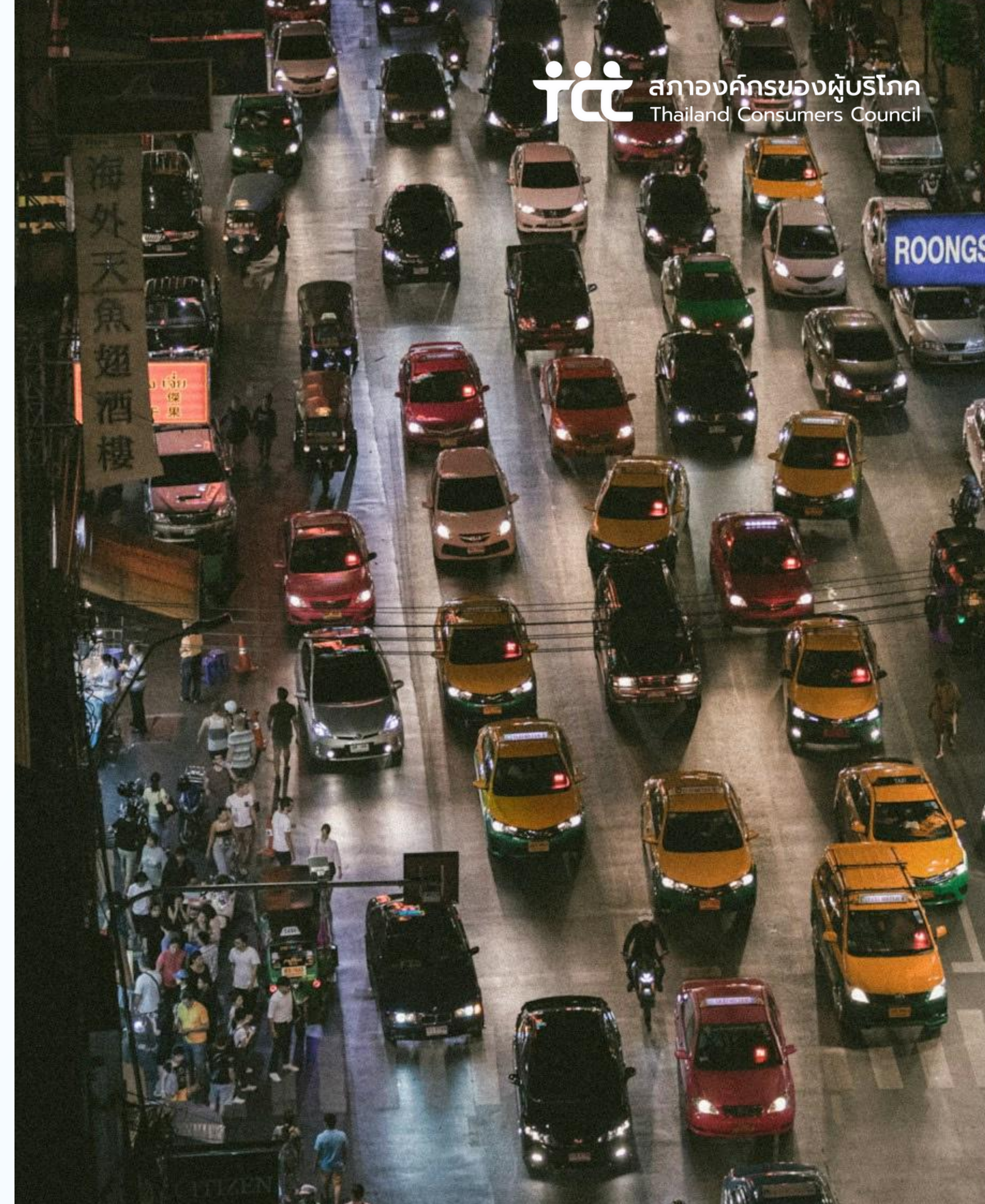
ใช้ไฟฟ้าสูงสุด 1,347 บาทต่อครัวเรือน
ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล³

ฟอร์มาลินในปลาหมึกกรอบ ร้อยละ 39
จากทั้งหมด 15,735 ตัวอย่าง⁴

อ้างอิง :

1. รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทยปี 2566 (กรมควบคุมมลพิษ)
2. สื่อความรู้ “เธอ” ไม่เปลี่ยนแปลง “ร้อน” นี้...จึงเปลี่ยนไป (The Visual, Thai PBS)
3. สรุปผลที่สำคัญ การใช้จ่ายพลังงานของครัวเรือน พ.ศ. 2566 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ)
4. รายงานสถานการณ์ความปลอดภัยของอาหาร 2023 (กระทรวงสาธารณสุข)

รู้จักพฤติกรรมผู้บริโภค 4 กลุ่ม

Conscious Consumers

พฤติกรรม: ตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมและพยายามใช้ชีวิตอย่างยั่งยืน
อุปสรรค: ขาดโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบขนส่งมวลชนที่ดี
แนวทางสนับสนุน: เสนอเงินอุดหนุนและส่วนลดสำหรับสินค้าที่ยั่งยืน

Seekers

พฤติกรรม: สนใจเทคโนโลยีและสินค้าใหม่ ๆ แต่ไม่สนใจความยั่งยืนมากนัก
อุปสรรค: มองว่าสิ่งแวดล้อมยังไม่เป็นเรื่องที่เร่งด่วน และเน้นบริโภคนิยม
แนวทางสนับสนุน: ทำให้สินค้ายั่งยืนกลายเป็นเทรนด์ ใช้อินฟลูเอนเซอร์ช่วยในการโปรโมตไลฟ์สไตล์ที่ยั่งยืน

Supporters

พฤติกรรม: ทำตามกระแสสังคม และเลือกใช้สินค้ายั่งยืนได้ง่ายและสะดวก
อุปสรรค: ไม่ต้องการความยุ่งยาก และมีความไว้วางใจต่อรัฐบาลและธุรกิจต่ำ
แนวทางสนับสนุน: ทำให้ความยั่งยืนเป็น "ทางเลือกหลัก" โดยไม่เกิดความลำบาก และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

Savers

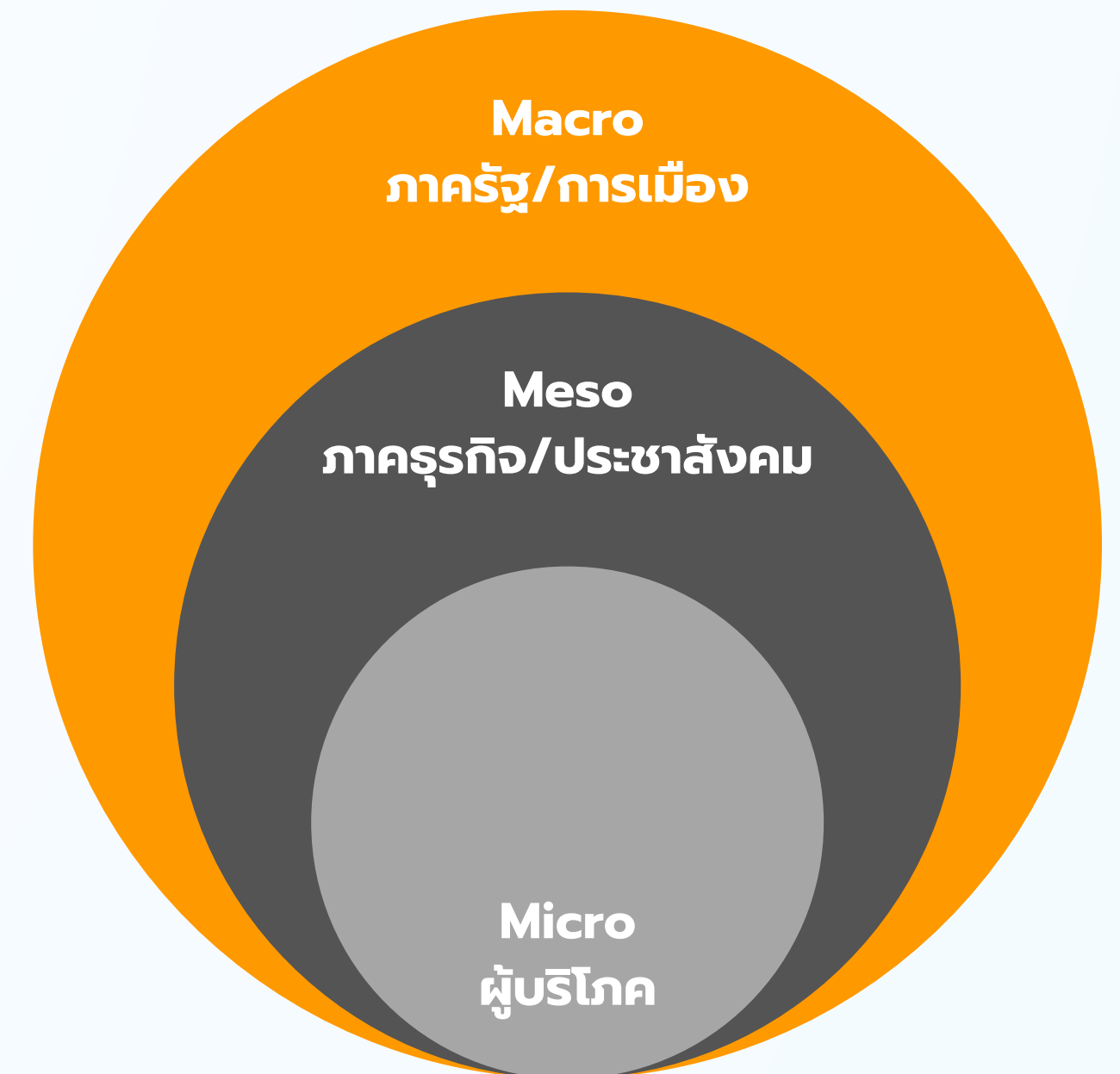
พฤติกรรม: สนใจความยั่งยืนเพราะต้องการประหยัดเงินและทรัพยากร
อุปสรรค: ขาดโครงสร้างพื้นฐาน และต้องการสินค้าที่ราคาจับต้องได้
แนวทางสนับสนุน: เสนอผลิตภัณฑ์ในราคาที่จับต้องได้ ให้ความรู้เกี่ยวกับข้อดีของการบริโภคอย่างยั่งยืน

การเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม สู่วิถีชีวิตที่ยั่งยืน

ความร่วมมือของทุกภาคส่วนคือก้าวที่สำคัญ

หน้าที่ของภาครัฐและภาคการเมือง

- ✓ **ออกนโยบายและกฎหมายสนับสนุนการบริโภคที่ยั่งยืน**
 - พลักดันพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ให้รับรองสิทธิที่จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี สิทธิที่จะต้องเข้าถึงบริการที่จำเป็นขั้นพื้นฐาน
 - สร้างแรงจูงใจด้านภาษี และเงินอุดหนุนให้กับธุรกิจที่ลงทุนในนวัตกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ✓ **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับพฤติกรรมที่ยั่งยืน**
 - ปรับปรุงระบบขนส่งสาธารณะให้เข้าถึงได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ
 - ส่งเสริมพลังงานสะอาดในระดับประเทศ เช่น การติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์
 - สร้างศูนย์รีไซเคิลและการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ
- ✓ **ให้ความรู้และสร้างความตระหนักรู้แก่สาธารณชน**
 - จัดทำโครงการรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคที่ยั่งยืน
 - ส่งเสริมการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย
 - รับฟังความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริโภคเพื่อให้เกิดนโยบายที่เป็นธรรม

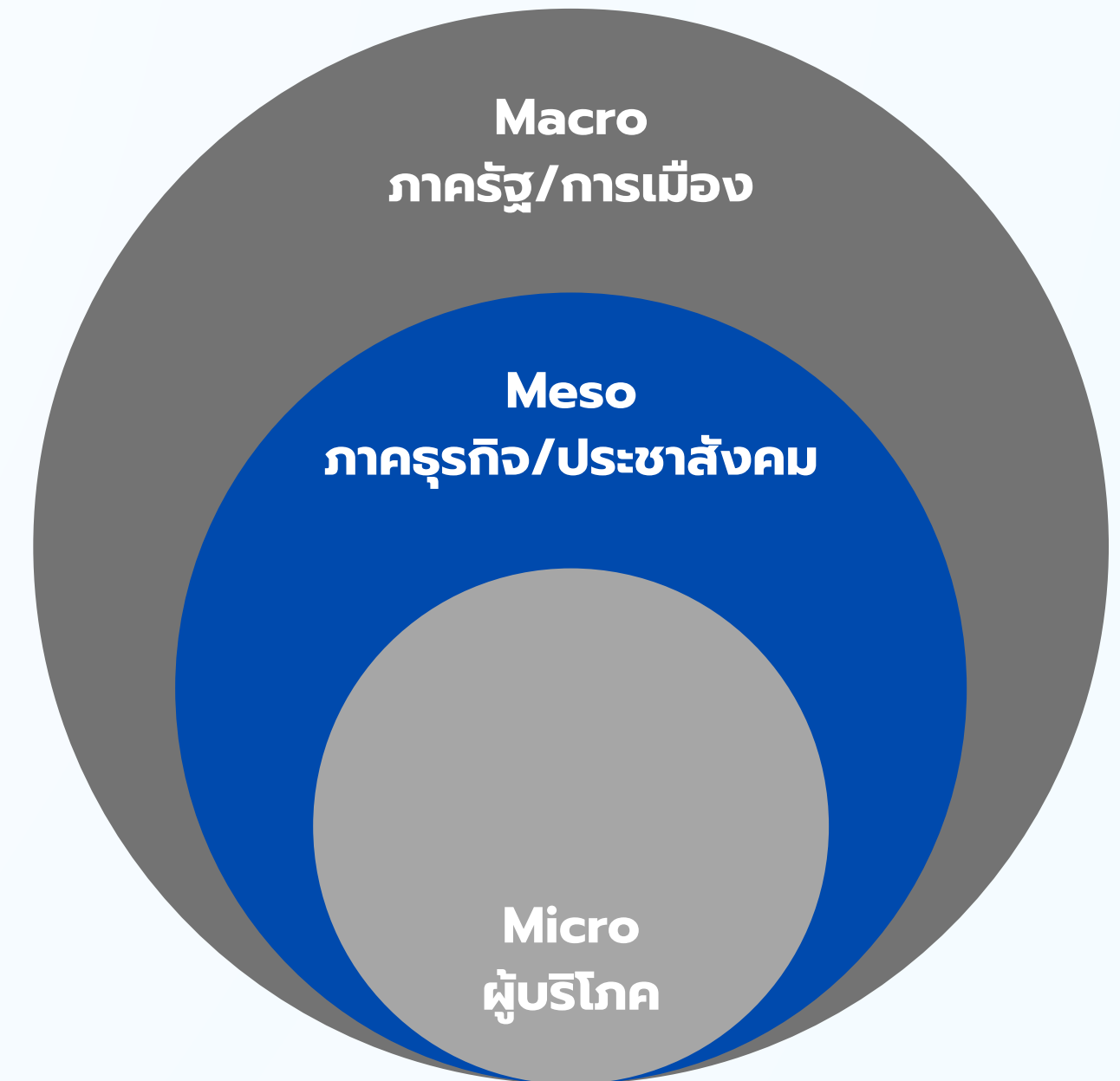

การเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม สู่วิถีชีวิตที่ยั่งยืน

ความร่วมมือของทุกภาคส่วนคือก้าวที่สำคัญ

การสนับสนุนจากภาครัฐและภาคประชาสังคม

- ✓ **ทำให้ความยั่งยืนเป็น "มาตรฐานหลัก" ในสินค้าและบริการ**
 - ออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีอายุการใช้งานนานขึ้น สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้
 - ใช้พลังงานสะอาดและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการผลิต
 - ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการผลิต ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และวิธีการกำจัดขยะหลังการใช้ โดยใช้ฉลากที่เป็นมาตรฐานสากล
- ✓ **ส่งเสริมตลาดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)**
 - สนับสนุนระบบ take-back scheme เพื่อให้ลูกค้านำที่ใช้แล้วมารีไซเคิลได้
 - สนับสนุนการซ่อมแซมสินค้ามากกว่าการเปลี่ยนใหม่
 - ลดต้นทุนการผลิตสินค้าที่ยั่งยืนเพื่อให้ราคาสามารถแข่งขันกับสินค้าทั่วไป
- ✓ **ร่วมมือกับรัฐและผู้บริโภคเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมที่ยั่งยืน**
 - ร่วมมือกับภาครัฐในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสีเขียว
 - จัดแคมเปญการตลาดที่ส่งเสริมวิถีชีวิตที่ยั่งยืน

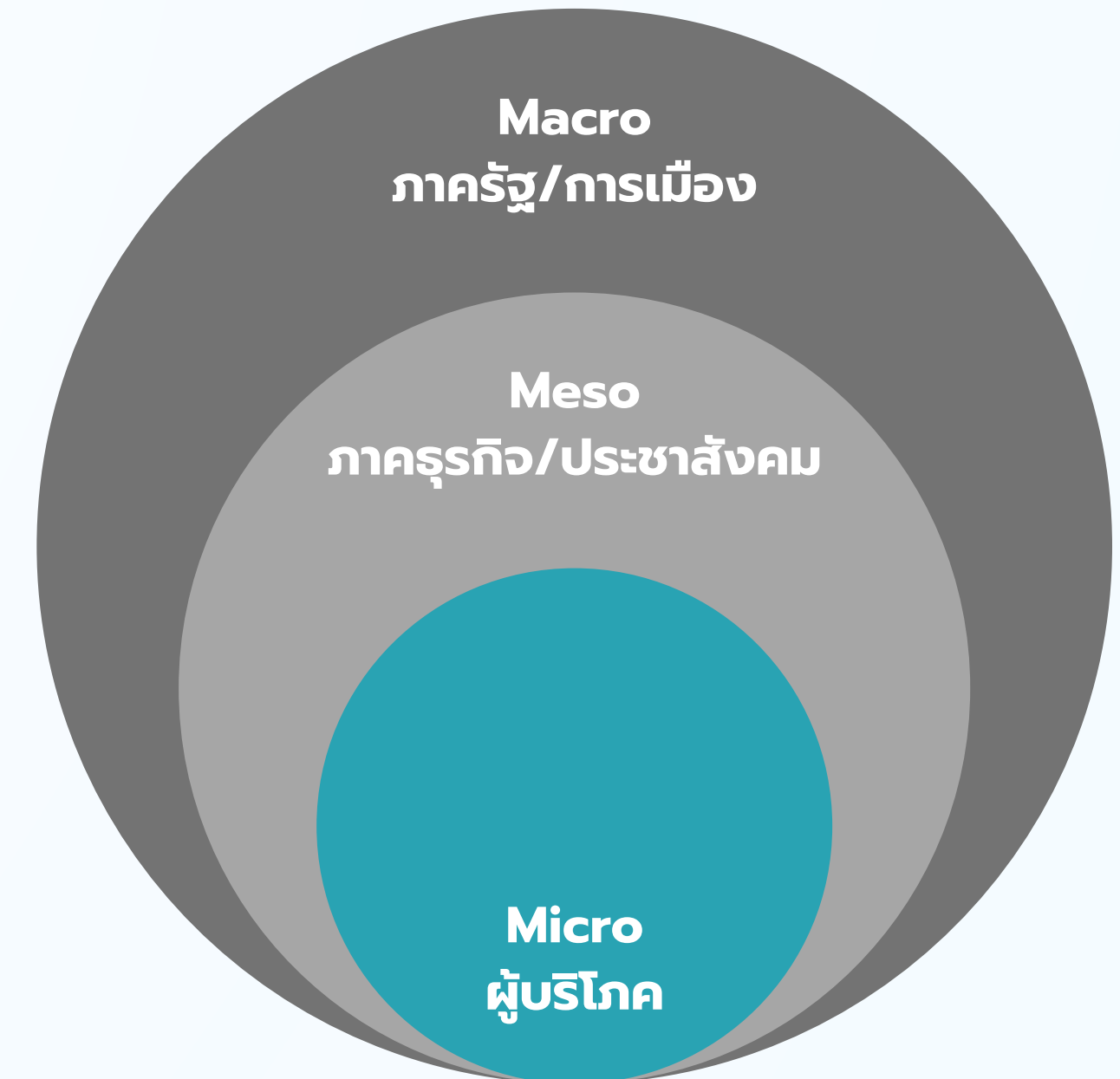

การเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม สู่วิถีชีวิตที่ยั่งยืน

ความร่วมมือของทุกภาคส่วนคือก้าวที่สำคัญ

บทบาทของผู้บริโภค

- ✓ **เปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภคให้คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม**
 - เลือกซื้อสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
 - ใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ระบบขนส่งสาธารณะ
- ✓ **เรียกร้องให้รัฐและธุรกิจมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง**
 - ผลักดันให้รัฐบาลออกนโยบายที่สนับสนุนความยั่งยืน เช่น การให้เงินอุดหนุนสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 - เรียกร้องให้ภาคธุรกิจผลิตสินค้าที่มีความยั่งยืนและให้ข้อมูลที่โปร่งใส
- ✓ **สนับสนุนตลาดสินค้าที่ยั่งยืน**
 - ซื้อสินค้ามือสองหรือสินค้าที่ออกแบบให้ซ่อมแซมและนำกลับมาใช้ใหม่ได้
 - ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของตลาดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)
- ✓ **สร้างแรงกระเพื่อมทางสังคม (Social Influence)**
 - กระตุ้นให้คนรอบข้างหันมาใช้ชีวิตที่ยั่งยืน
 - ใช้พลังของโซเชียลมีเดียเพื่อให้เกิดกระแสต่อประเด็นความยั่งยืน

การเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม สู่วิถีชีวิตที่ยั่งยืน รูปธรรมด้านพลังงานผ่านแผนพัฒนาพลังงานแห่งชาติ 2024

 2 ต้องทำ และ 7 ไม่ทำ ในแผนพัฒนาพลังงานแห่งชาติ

2 ต้องทำ

 **ความชัดเจนเรื่องพลังงานแสงอาทิตย์
16% ของไฟฟ้าทั้งหมด**

ต้องไม่ใช่แสงอาทิตย์ที่ทำลายป่า (Solar Farm) คนยากจนติดตั้งโซลาร์เซลล์ได้มากขึ้น

 **การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ
พลังงาน (Energy Efficiency)**

- เพิ่มประสิทธิภาพของสายส่งไฟฟ้า
- ระบบกักเก็บพลังงาน

7 ไม่ทำ

- การพยากรณ์ความต้องการที่สูงเกินจริง
- แผนก่อสร้างโรงไฟฟ้าฟอสซิลเพิ่มเติม
- ลงทุนก๊าซธรรมชาติเพิ่มขึ้นและผลักดันให้เป็นพลังงานหลักของประเทศ
- สร้างโรงไฟฟ้าใหม่โดยอ้างความมั่นคงของระบบไฟฟ้า
- การใช้พลังงานฟอสซิล แล้วอ้างเรื่องการปลูกป่าชดเชย
- การนำเทคโนโลยีไฮโดเจนคาร์บอนต่ำมาใช้กับโรงไฟฟ้าฟอสซิล
- การรับซื้อไฟฟ้าจากเขื่อนจากต่างประเทศ โดยอ้างพลังงานสะอาดทั้งที่ สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง